

Suvestinė redakcija nuo 2022-05-11 iki 2022-10-13

Nutarimas paskelbtas: TAR 2019-05-24, i. k. 2019-08293

Nauja redakcija nuo 2022-05-11:

Nr. [O3E-615](#), 2022-05-10, paskelbta TAR 2022-05-10, i. k. 2022-09907

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

DĖL PROGNOZUOJAMOS ELEKTROS ENERGIJOS RINKOS KAINOS IR ATSKAITINĖS KAINOS NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO

2019 m. gegužės 24 d. Nr. O3E-152
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 11 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių įstatymo 11 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba **n u t a r i a**:

Patvirtinti Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodiką (pridedama).

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos 2019 m. gegužės 24 d.

nutarimu Nr. O3E-152

(Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos
2022 m. gegužės 10 d. nutarimo Nr. O3E-615
redakcija)

PROGNOZUOJAMOS ELEKTROS ENERGIJOS RINKOS KAINOS IR ATSKAITINĖS KAINOS NUSTATYMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos (toliau – rinkos kainos) ir elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių atskaitinės kainos (toliau – atskaitinė kaina) nustatymo tvarką.

2. Metodikos tikslas – nustatyti skaidrius, aiškius ir objektyvius principus rinkos kainai ir atskaitinei kainai, atitinkančiai Lietuvos Respublikos elektros energetikos sektoriaus ekonomines sąlygas.

3. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), vadovaudamasi Metodika, nustato:

- 3.1. rinkos kainą ateinantiems kalendoriniams metams;
- 3.2. rinkos kainą ateinančių metų pirmajam pusmečiui;
- 3.3. rinkos kainą ateinančių metų antrajam pusmečiui;
- 3.4. rinkos kainą einamųjų metų antrojo pusmečio perskaičiavimui;
- 3.5. atskaitinę kainą kiekvienam organizuojamam skatinimo kvotų paskirstymo aukcionui (toliau – aukcionas).

4. Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

II SKYRIUS PROGNOZUOJAMOS ELEKTROS ENERGIJOS RINKOS KAINOS NUSTATYMO IR PERSKAIČIAVIMO TVARKA

5. Taryba nustato rinkos kainą ateinančių metų pirmajam pusmečiui, ateinančių metų antrajam pusmečiui ir perskaičiuoja rinkos kainą einamųjų metų antrajam pusmečiui, atitinkamai vadovaudamasi (1) ir (2) formule, įvertinusi:

5.1. elektros energijos kainas elektros energijos biržoje „Nord Pool“ Lietuvos ir Latvijos prekybos zonoje:

5.1.1. ateinančių metų atveju, pirmajam pusmečiui, vertinamų duomenų ataskaitinis laikotarpis – 12 paskutinių kalendorinių mėnesių, nuo praėjusių metų spalio 1 d. iki einamųjų kalendorinių metų rugsėjo 30 d.;

5.1.2. ateinančių metų atveju, antrajam pusmečiui, vertinamų duomenų ataskaitinis laikotarpis – 12 paskutinių kalendorinių mėnesių, nuo praėjusių metų spalio 1 d. iki einamųjų kalendorinių metų rugsėjo 30 d.;

5.1.3. einamųjų metų, antrojo pusmečio rinkos kainos perskaičiavimo atveju, vertinamų duomenų ataskaitinis laikotarpis – 12 paskutinių kalendorinių mėnesių, nuo praėjusių metų gegužės 1 d. iki einamųjų kalendorinių metų balandžio 30 d.;

5.2. „Nasdaq OMX“ tinklalapyje (www.nasdaqomx.com) paskelbtus finansinių priemonių ateities sandorių paros kainų indeksus (angl. *Daily fix*) (toliau – Paros indeksas). Kiekvieno produkto atveju vertinamas vidutinis penkių konkrečių parų, Paros indeksas, kuris yra paskelbtas ne vėliau negu 10 darbo dienų iki rinkos kainos patvirtinimo. Paros indekso nustatymo tvarka ir ateities sandorių produktų specifikacijos įtvirtintos viešai skelbiamose „Nasdaq OMX“ standartinių sutarčių sąlygose (angl. *Contract Specifications*);

5.3. Elektros energijos vartojimo netolygumo koeficientus, paskelbtus pagal Elektros energijos rinkos taisyklių, patvirtintų 2021 m. gruodžio 29 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-378 „Dėl Elektros energijos rinkos taisyklių pavirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“, 65.2.2 papunktį.

6. Rinkos kaina ateinančių metų pirmajam pusmečiui apskaičiuojama pagal (1) formulę:

$$P_{R1} = \left[\frac{1}{2} \left(\frac{\sum_{m=1}^5 (P_{ENOFUTBLQ1-[YY],m} + P_{ENOFUTBLQ2-[YY],m} + P_{SYRIGFUTBLQ1-[YY],m} + P_{SYRIGFUTBLQ2-[YY],m})}{5} \right) + \left(\frac{\sum_{t=1}^T (P_{LT EX,t} - P_{LV EX,t})}{T} \right) \right] \cdot \frac{\sum_{t=1}^T (P_{LT EX,t} \cdot k_t)}{\left(\frac{\sum_{t=1}^T P_{LT EX,t}}{T} \right)}; \quad (1)$$

čia:

P_{R1} – rinkos kaina ateinančių metų pirmajam pusmečiui, Eur/MWh;

$P_{ENOFUTBLQ1-[YY],m}$ – m -tosios Paros indeksas dėl produkto „ENOFUTBLQ1-[YY]“ (angl. *Nordic Electricity Base Quarter Future*), kurio pristatymo laikotarpis yra kiekviena ateinančių metų pirmojo ketvirčio para, o kaina grįsta sisteminė „Nord Pool“ rinkos kaina, Eur/MWh;

$P_{ENOFUTBLQ2-[YY],m}$ – m -tosios Paros indeksas dėl produkto „ENOFUTBLQ2-[YY]“, kurio pristatymo laikotarpis yra kiekviena ateinančių metų antrojo ketvirčio para, o kaina grįsta sisteminė „Nord Pool“ rinkos kaina, Eur/MWh;

$P_{SYRIGFUTBLQ1-[YY],m}$ – m -tosios Paros indeksas dėl produkto „SYRIGFUTBLQ1-[YY]“ (angl. *Nordic EPAD Electricity Base Quarter Future*), kurio pristatymo laikotarpis yra kiekviena ateinančių metų pirmojo ketvirčio para, o kaina grįsta ir lygi kainų skirtumui tarp sisteminės „Nord Pool“ rinkos kainos ir Latvijos elektros prekybos zonos kainos, Eur/MWh;

$P_{SYRIGFUTBLQ2-[YY],m}$ – m -tosios Paros indeksas dėl produkto „SYRIGFUTBLQ2-[YY]“, kurio pristatymo laikotarpis yra kiekviena ateinančių metų antrojo ketvirčio para, o kaina grįsta ir lygi kainų skirtumui tarp sisteminės „Nord Pool“ rinkos kainos ir Latvijos elektros energijos prekybos zonos kainos, Eur/MWh;

$P_{LT EX,n}$ – elektros energijos kaina elektros energijos biržoje „Nord Pool“ Lietuvos prekybos zonoje, kitos paros prekybos sesijoje CET (angl. *Central Europe Time*; toliau – CET) laiku, t valandą, Eur/MWh;

$P_{LV EX,n}$ – elektros energijos kainos elektros energijos biržoje „Nord Pool“ Latvijos prekybos zonoje, kitos paros prekybos sesijoje CET laiku, t valandą, Eur/MWh;

k_t – vartojimo netolygumo koeficientas CET laiku, t valandą;

t – ataskaitinio laikotarpio valanda;

T – ataskaitinio laikotarpio valandų skaičius;

m – diena, kurią nustatomas Paros indeksas (pagal Metodikos 5.2 papunktį);

7. Rinkos kaina ateinančių metų antrajam pusmečiui ir (ar) einamųjų metų antrojo pusmečio perskaičiavimo atveju apskaičiuojama pagal (2) formulę:

$$P_{R2} = \left[\frac{1}{2} \left(\frac{\sum_{i=1}^5 (P_{\text{ENOFUTBLQ3-[YY],i}} + P_{\text{ENOFUTBLQ4-[YY],i}} + P_{\text{SYRIGFUTBLQ3-[YY],i}} + P_{\text{SYRIGFUTBLQ4-[YY],i}})}{5} \right) + \left(\frac{\sum_{n=1}^N (P_{\text{LT EX,n}} - P_{\text{LV EX,n}})}{N} \right) \right] \cdot \frac{\sum_{n=1}^N (P_{\text{LT EX,n}} \cdot k_n)}{\left(\frac{\sum_{n=1}^N P_{\text{LT EX,n}}}{N} \right)}; (2)$$

čia:

P_{R2} – rinkos kaina ateinančių metų antrajam pusmečiui ir (ar) einamųjų metų antrajam pusmečiui, Eur/MWh;

$P_{\text{ENOFUTBLQ3-[YY],i}}$ – i -tosios Paros indeksas dėl produkto „ENOFUTBLQ3-[YY]“ (angl. *Nordic Electricity Base Quarter Future*), kurio pristatymo laikotarpis yra kiekviena einamųjų metų trečiojo ketvirčio para, o kaina grįsta sisteminė „Nord Pool“ rinkos kaina, Eur/MWh;

$P_{\text{ENOFUTBLQ4-[YY],i}}$ – i -tosios Paros indeksas dėl produkto „ENOFUTBLQ4-[YY]“, kurio pristatymo laikotarpis yra kiekviena einamųjų metų ketvirtojo ketvirčio para, o kaina grįsta sisteminė „Nord Pool“ rinkos kaina, Eur/MWh;

$P_{\text{SYRIGFUTBLQ3-[YY],i}}$ – i -tosios Paros indeksas dėl produkto „SYRIGFUTBLQ3-[YY]“ (angl. *Nordic EPAD Electricity Base Quarter Future*), kurio pristatymo laikotarpis yra kiekviena einamųjų metų trečiojo ketvirčio para, o kaina grįsta ir lygi kainų skirtumui tarp sisteminės „Nord Pool“ rinkos kainos ir Latvijos elektros energijos prekybos zonos kainos, Eur/MWh;

$P_{\text{SYRIGFUTBLQ4-[YY],i}}$ – i -tosios Paros indeksas dėl produkto „SYRIGFUTBLQ4-[YY]“, kurio pristatymo laikotarpis yra kiekviena einamųjų metų ketvirtojo ketvirčio para, o kaina grįsta ir lygi kainų skirtumui tarp sisteminės „Nord Pool“ rinkos kainos ir Latvijos elektros prekybos zonos kainos, Eur/MWh;

$P_{\text{LT EX,n}}$ – elektros energijos kaina elektros energijos biržoje „Nord Pool“ Lietuvos prekybos zonoje, kitos paros prekybos sesijoje CET (angl. *Central Europe Time*; toliau – CET) laiku, n valandą, Eur/MWh;

$P_{\text{LV EX,n}}$ – elektros energijos kainos elektros energijos biržoje „Nord Pool“ Latvijos prekybos zonoje, kitos paros prekybos sesijoje CET laiku, n valandą, Eur/MWh;

k_n – vartojimo netolygumo koeficientas CET laiku, n valandą;

n – atskaitinio laikotarpio valanda (ateinančių metų antrojo pusmečio atveju pagal Metodikos 5.1.2 papunktį, o einamųjų metų antrojo pusmečio perskaičiavimo atveju pagal Metodikos 5.1.3 papunktį);

N – atskaitinio laikotarpio valandų skaičius (ateinančių metų antrojo pusmečio atveju pagal Metodikos 5.1.2 papunktį, o einamųjų metų antrojo pusmečio perskaičiavimo atveju pagal Metodikos 5.1.3 papunktį);

i – diena, kurią nustatomas Paros indeksas (pagal Metodikos 5.2 papunktį).

8. Rinkos kainos, nustatoma ateinantiems kalendoriniams metams apskaičiuojama pagal (3) formulę:

$$P_R = \frac{(R_{R1} + R_{R2})}{2}; (3)$$

P_R – rinkos kaina, nustatoma ateinantiems kalendoriniams metams, Eur/MWh;

P_{R1} – rinkos kaina ateinančių metų pirmajam pusmečiui, Eur/MWh (Metodikos 6 punktas);

P_{R2} – rinkos kaina ateinančių metų antrajam pusmečiui, Eur/MWh (Metodikos 7 punktas).

III SKYRIUS

ATSKAITINĖS KAINOS NUSTATYMO TVARKA

9. Taryba nustatydamą atskaitinę kainą konkrečiam aukcionui kaip svertinį vidurkį, įvertina elektros energijos kainas ir kiekius, suprekiautus elektros energijos biržoje „Nord Pool“ Lietuvos prekybos zonoje kitos paros prekybos sesijoje CET laiku, už 36 paskutinius kalendorinius mėnesius, pasibaigusius ne vėliau kaip du mėnesiai iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo tvarkaraštyje (toliau – tvarkaraštis) nustatytos aukciono datos.

10. Atskaitinė kaina apskaičiuojama pagal (4) formulę:

$$P_A = \frac{\sum_{t_1=1}^{y_1} P_{EX1,t_1} \cdot Q_{EX1,t_1}}{\sum_{t_1=1}^{y_1} Q_{EX1,t_1}}, \quad (4)$$

čia:

P_A – atskaitinė kaina konkrečiam aukcionui, Eur/MWh;

P_{EX1,t_1} – elektros energijos kaina elektros energijos biržoje „Nord Pool“ Lietuvos prekybos zonoje, kitos paros prekybos sesijoje CET laiku, t_1 valandą, Eur/MWh (pagal Metodikos 9 punktą);

Q_{EX1,t_1} – elektros energijos kiekiai, suprekiauti elektros energijos biržoje „Nord Pool“ Lietuvos prekybos zonoje, kitos paros prekybos sesijoje CET laiku, t_1 valandą, MWh (pagal Metodikos 9 punktą);

t_1 – atskaitinio laikotarpio valanda;

y_1 – atskaitinio laikotarpio valandų skaičius.

11. Taryba, nustatydamą atskaitinę kainą papildomai įvertina:

11.1. penkerių pastarųjų metų elektros energijos biržos kainos statistiniais metodais nustatytą dinamikos tendenciją ateityje, einamiesiems ir (ar) ateinantiems kalendoriniams metams;

11.2. elektros energijos kainas ir kiekius, fiksuojamus ateities sandoriams aplinkinėse rinkose (pagal www.nasdaqomx.com viešai skelbiamą informaciją);

11.3. kitą Tarybai prieinamą informaciją bei žinomas aplinkybes, galinčias daryti reikšmingą įtaką atskaitinei kainai ateinančiais kalendoriniais metais.

11.4. Jei Taryba nustato, kad Metodikos 11.1–11.3 papunkčiuose nurodytų veiksnių įtaka atskaitinei kainai P_A yra reikšminga, t. y. lemia daugiau nei 5 proc., Taryba šią įtaką įvertina koreguodama P_A , apskaičiuoto pagal Metodikos 10 punktą, dydį 5 proc. verte, o esant argumentuotam vertinimui – gali būti koreguojamas iki 10 proc. Atskaitinės kainos koregavimo atveju Taryba viešai įvardija veiksnus, darančius reikšmingą įtaką atskaitinei kainai, ir argumentuoja, kodėl yra į juos atsižvelgiama.

IV SKYRIUS

REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU PROGNOZUOJAMA ELEKTROS ENERGIJOS RINKOS IR ATSKAITINĖS KAINOS NUSTATYMU IR PROGNOZUOJAMOS ELEKTROS ENERGIJOS RINKOS KAINOS PERSKAIČIAVIMU

12. Asmenys, veikiantys elektros energetikos sektoriuje, turi teisę Tarybai pranešti raštu apie jiems žinomas aplinkybes, galinčias daryti reikšmingą įtaką atskaitinei kainai kiekvienam konkrečiam aukcionui.

13. Taryba rinkos kainą ateinantiems kalendoriniams metams, ateinančių metų pirmajam pusmečiui ir antrajam pusmečiui nustato iki einamųjų metų spalio 15 d. Taryba rinkos kainą einamųjų metų antrojo pusmečio perskaičiavimui nustato iki einamųjų metų gegužės 15 d.

14. Taryba atskaitinę kainą nustato atskiru nutarimu konkrečiam aukcionui ne vėliau kaip prieš mėnesį iki informacijos apie aukcioną paskelbimo dienos ir paskelbia ją Tarybos interneto svetainėje.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Taryba, vadovaudamasi Energetikos įstatymo 25 straipsnio 1 dalimi, Elektros energetikos įstatymo 57 straipsnio 2 dalimi ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, turi teisę iš energetikos įmonių ar asmenų, kurių vykdoma veikla tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su energetikos veikla, bei valstybės institucijų gauti visą reikalingą informaciją ir dokumentus, būtinus elektros energijos rinkos kainai ir atskaitinei kainai nustatyti.

16. Asmenys, pažeidę šios Metodikos reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

17. Tarybos veiksmai ar neveikimas įgyvendinant šią Metodiką gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Pakeitimai:

1.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3E-177](#), 2019-05-31, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08732

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 24 d. nutarimo Nr. O3E-152 „Dėl Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Nutarimas

Nr. [O3E-382](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09858

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 24 d. nutarimo Nr. O3E-152 „Dėl Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Nutarimas

Nr. [O3E-615](#), 2022-05-10, paskelbta TAR 2022-05-10, i. k. 2022-09907

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 24 d. nutarimo Nr. O3E-152 „Dėl Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo